

Izvor: mandino-selo.com

Zvijezde se iz mraka rode, a špilje su njihov dom. U špilji je život nik'o i razlio se po poljima nebeskim. Špilje su čovjekov prirodni ambijent kojem se on uvijek vraća ma koliko otišao prema suncu... U organizaciji SD „MIJATOVI DVORI“ iz Tomislavgrada od 08.09.-15.09. 2012. održana je međunarodna speleološka ekspedicija-kamp na kojoj su uz domaće društvo boravili speleolozi, biospeleolozi i ronionci iz BiH, speleoronionci DDISKF-a, biospeleolozi, hidrolozi i paleontolozi iz Republike Hrvatske te biolog iz Australije.

Baza nam je kao i svake godine imanje Krišto na obroncima planine Tušnice ponad sela Prisoje odakle odlazimo na svoje istraživačke pohode. Pogled sa ovoga mjesta na Buško jezero i selo u dolini je čaroban-svaki put nas iznova osvoji kao i naše goste speleologe koji ostanu zadivljeni ovom slikom naslikanom srcem i suzama sestre Buge na platnu Božjem.

Težište ekspedicije, ovaj put, stavljeno je na speleoronjenje i to u našem najznačajnijem speleološkom objektu: PONOR KOVAČI. Ovo ždrijelo koje guta sve vode Duvanjskog polja i izbacuje ih jednim dijelom u Vrilu-Prisoje i tako tvori rijeku Ričinu koja napaja Buško jezero, a jednim dijelom (što je bojanje pokazalo) na Imotskim jezerima, neka vrela Cetine, vrulja Dubci... oduvijek je privlačilo svojom misterioznošću i neosvojivošću.

Tek rijetki su se usudili zagrebati njegovu nutrinu (prof.Božičević, skupina Francuza) sve do ove ekspedicije na kojoj se pojavila ekipa koja ne priznaje granice, a poštiva podzemlje i gaji osobitu ljubav spram njega i voda koje teku duboko u utrobi planina. Naime, Alan Kovačević i Tomislav Flajpan-Frf, predsjednik i dopredsjednik DINARIDA - DRUŠTVA ZA SNIMANJA I ISTRAŽIVANJA KRŠKIH FENOMENA zaronili su prvog dana oko 400 m.

Najprije su ušli u sporedni sjeverozapadni kanal u kojem je sifon od 5-6m a nakon njega kratki kanal koji završava s omanjim jezerom. Izišli su natrag i sa svojom teškom opremom na leđima (boce s zrakom, olovo, odjela i sva popratna oprema teže oko 50 kg) ušli u glavni kanal koji je nažalost jako onečišćen i to nama -Duvnjacima- ne služi na čast. U glavnom kanalu koji je zapravo prostrano jezero 30x20m naišli su na sporedni kanal u koji su zaronili te prošli i kroz

njegov sifon u dužini od 50m i spojili se sa sjeverozapadnim kanalom. Po povratku iz ovog kanala u jezero otkrivaju novi sifon u dužini od 18m koji je zapravo ulaz u glavni kanal nestvarnih dimenzija gdje se smjenjuju manje kopnene dionice s vrlo skliskim glondžama i dugačka prostrana jezera (400-500m) s neizmerno velikom količinom vode. U jednom dijelu kanala nailazimo na vrlo prostranu dvoranu 50x50m i visine 30m s prekrasnim stjenkama i plažama. (Dali smo joj ime VIKTOROVA DVORANA po prijatelju speleologu koji je iznenada preminuo nešto manje od godinu dana).

U narednim danima ekspedicije dostigli smo dužinu od 1500m unutar glavnog kanala PONORA KOVAČI te nacrtali 1005m. Kanal uglavnom, uz skretanja lijevo-desno, prati smjer sjeverozapad. (Postoje također neke perspektive da se uđe u ponor s Tuboljskog polja čime bi se zaobišli sifoni, ili možda jama Golubinka iznad Velikog Graca u koju smo se do sada spustili 241m i ide dalje, a druga Golubinka, koju smo istražili na ovoj ekspediciji, nalazi se uz sami zid gaja na platou Grabovice, za koju smo se nadali da će bit naša vertikala u ponor, pokazala se samo kao jedna prekrasna jama izrazito vertikalna u dvije razine do dubine od 130m gdje i završava)

S drugu stranu kanala odnosno njegovom izlazu ili VRILU-ZELENO JEZERO zaronila je ekipa iz RK NERETVA-Mostar (Esad Humo, Samir Repeša, Zoran Vlaho) u čijoj je pratnji Emica Ćorić. Oni su uz neznatne zarone u kristalno čistoj vodi, u društvu ribljih ljepotica, ušli u kanal oko 400m gdje se u kraćim dionicama smjenjuju kopno i voda. Po dolasku do zida koji se diže desetak metara penju se u otvor na njegovom stropu i tu staju s obzirom da se pred njima otvarao nepregledni, prostrani kanal za čije istraživanje je nužan veći broj ljudi i opreme...

Dok su ekipe ronilaca radile u ponoru s Ivicom Bošnjakom, Antom Vukadinom-Jokarićem i Ivanom Buntićem, ekipa biologa predvođena magistrom Romanom Ozimecom, Josipom Markovićem i Mirom Šumanovićem vrijedno je prikupljala životinjski i boljni svijet špilje Dahne te špilje Stržanj, ispod drevnoga grada Stridona, koja je zapravo izvor rijeke Šuice čije se vode kad prosukljaju dojmljivo, u slapu, obrušavaju niz visoke litice i nastavljaju mirno krivudati kroz Šuičko i Duvanjsko polje sve do ponora u Kovačima...

Paralelno smo dva dana boravili i u Maloj Bukovičkoj špilji gdje smo na dužini od 400m vrlo uskog kanala naišli na vodu za koju realno postoji mogućnost eksploatacije što se dodatnim istraživanjima treba i potvrditi. Topografski je snimljeno 150m kanala (Ado, Mumi, Anđa i Ivan). Uz vrlo iscrpna istraživanja uprigradili smo misu za pokojnog Viktora kojoj smo svi nazočili u župnoj crkvi Prisoje (zahvaljujemo župniku don Gordanu Božiću na razumjevanju jer nam je izišao u susret unatoč svom pretrpanom rasporedu). Moramo također spomenuti drage prijatelje Stanislavu i Stanka (caffe JOKER) koji su nas srdačno i toplo ugostili te nam bili na usluzi sve dane ekspedicije -postali su dio nas, kao i Tomislava Vukadina -kuhara čije su pite i

Speleološki kamp-ekspedicija "Ljubuša 2012."

Autor mandino-selo.com

Subota, 29 Rujan 2012 07:15

teletina ispod sača prava poslastica.

Na kampu je boravila skupina od 15-ak vrhunskih speleologa, vrlo kompetentnih i stručnih ljudi (magistar i doktor biologije, inženjeri geologije, hidrologije, geotehnike...), a svojom nazočnošću počastio nas je speleoronilac svjetskog formata, inženjer šumarstva, kinološki sudac, novinski urednik... Tihomir Kovačević koji je oduševljen ljepotama našeg podzemlja kao i kraja u cjelini gdje je boravio zadnji put prije 30-ak godina..., i svojom nevjerojatnom energijom napravila vrhunske rezultate te odredila smjernice za iduću Međunarodnu ekspediciju koja će imati za cilj, u cijelosti, proći glavni kanal PONORA KOVAČI čija zračna linija u dužini ULAZ-IZLAZ iznosi 5km, što znači da je u podzemlju barem puta dva ili tri ta dužina...

Ekipa se u nedjelju, nakon punih devet dana druženja, rastala u vrlo srdačnoj i prijateljskoj atmosferi s pogledom na vodu Buškog Blata i trag sunca na njegovoj površini koju je duvanjska bura nestašno uzburkavala...

Autor: Ivan Bunić,

fotografije: Miro Šumanović i Josip Marković

Fotogaleriju možete pogledati ovdje: [link](#)

a originalni članak na adresi:

<http://www.mandino-selo.com/speleoloski%20kamp%20ljubusa%202012.html>